

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Kibontakozás.

Félre minden kislelküséggel, félre minden kicsinyes partoskodás és személyes hiusággal. Most hazánk jövőjéről, hazánk boldogulásáról van szó. Legyünk tisztába azzal, hogy ha most nem létesül a 67-es alapon a békés megoldás, akkor ez az alap örök időkre elveszíti a nemzet előtt létjogosultságát. Hisz még maga a 48-as párt is szívesen támogatja ma még oly 67-es kormányt, a mely a kiegyezést a nagy halhatatlan Deák Ferencz igazi szellemében valódi nemzeti tartalommal óhajtja megvalósítani. Ha tehát a 67-esek, kik ma még nemcsak a parlamentben, de künn az országban is többségben vannak, elmulasztják mindent elkövetni a tömörülésre, úgy könnyen megtörténhetik, hogy a nemzet többsége a szélsőségbe ragadtatja el magát és lehetetlenné teszi a Deák Ferenc szellemébeni kormányzást, a mi által csak annál nagyobb lesz az ür, a király és nemzet között.

Ugy látszik, hogy Tisza Istvánnak egyedüli életcélja, hogy személyes politikai pártjának fenntartásával megakadályozza a békés kibontakozást, mert különben nem állana válaszfalként a király és nemzet közzé azzal a párttal, a mely még most is mindenáron kormánypárt akarna maradni.

Ha nem ez volna előttük úgy az az ugynevezett kormánypárt már rég felbomlott volna.

Maga a 48-as párt sokkal higgadtan és loyálisabban gondolkozott, mintsem hogy be nem látta volna azt, hogy a békés kibontakozáshoz a 67-es alapot kell elfogadnia. Annál is inkább, mert mindenki tisztában lehet azzal, hogy a 67-es alaponi kibontakozás teszi lehetővé, hogy a koalíció programjának legalább lényegesebb pontjai megvalósuljanak. A 48-as párt, mely oly nagy erőt képvisel, hazafiasságból hajlandó is támogatni egy oly 67-es kormányt, mely a koalíció nemzeti programjának legalább egy részét megvalósítja. Valamint szemelött tartotta ez a párt mindig azt is, hogy maga király is a 67-es kiegyezés álláspontján áll s hogy a parlamenti pártok számszerű többsége is ezt vallja.

Ezekből kifolyólag a 48-as függetlenségi párt e loyálisága méltán megkövetelheti már csak a hazafiasság szempontjából is, hogy az összes 67-esek, de különösen a szabadelvű-párti képviselők viszont a koalíció nemzeti programját elfogadják s ez által egy 67-es többségnek létesülését a koalíció elvi alapján lehetővé tegyék.

A kibontakozásnak ez volna az egyetlen útja, melyet azonban lehetetlenné tesz

Tisza István azon eljárása, hogy még bukása után is maga körül akarja tartani a szabadelvű-pártot, a melynek ma már programja sincs és így parlamenti létjogosultsággal sem bír. Ha már azt nem kutatjuk is, hogy mindezeket akarva, vagy nem akarva cselekszi is, de annyi bizonyos, hogy állásfoglalásával mindent elkövet, a nagy Deák Ferenc alkotásának megsemmisítésére.

Tisza Istvánnak azon szerencsétlen párt-határozata, a mellyel saját pártját kivonta az alkotmány védelméből és párthiveinek tiltva volt ugyanazt a parlamenti óvást megszavazni, a mit Deák Ferenc és párt-hivei 1861-ben megszavaztak, így ez által határozott ellentétbe helyezte magát Deák Ferenc szellemével s az egész nemzettel, a szabadelvű-pártnak, mint olyannak, létjogosultsága e perctől fogva megszűnt. A szabadelvű-párt tagjainak ki kell onnan lépniök, hogy visszanyerjék cselekvési szabadságukat, hogy akár más 67-es párt-csoporthoz való csatlakozással, akár külön állva lehetővé tegyék egy nemzeti alapon álló új 67-es többség kialakulását a koalíció elveinek érvényre jutásával.

Őszinte dualisztikus alapon a kibontakozás csakis így jöhet létre.

T Á R C A.

Hangulat.

*Szabad mezőn, erdő árnyán,
Dal zendül édes hangokon,
Sétálgatva párosával,
Oly élvezettel halgatom.*

*Csendet törünk, beszélgetünk.
Beszédünk tárgya szent, a hit, ...
Fogadjuk ünnepélyesen,
Hogy követjük tanácsait!*

*Üdvöt, mennyet ígér a hit.
Virág illat, madár dala,
Ugy terjeng, oly epedve szól,
Hogy a földnek megtartana.*

*Forr, pezsg a vér ereinkben,
Szemünkben égő könny ragyog! ...
Nekem nem menny, szerelem kell,
Szerelem kell, ... ember vagyok! ...*

—r.

... két kis veréb.

Irta és a nyiregyházi polgári leányiskola jubiláris ünnepélyén felolvasta:

Sztempák Mariska (írói nevén Székely Márton).

(Személyek: Don Jankó ur és Donna Janka kisasszony. Fialatok szépek, persze. Különbön szörnyen jó pajtások együtt, és minden egyéb mellék gondolat nélkül, nagyon szeretnének testvérek lenni. Donna Janka néha sajnálja, sőt egy-egy picinyt sir is, hogy Jankó miért is nem lány, Don Jankó ur pedig éppen olyan nagyon óhajtana, ha Janka tetszésére fiunak válnék. Ezek azonban utópiák lévén, szépen elnékülözök és maradnak tovább a régi körülmények között, elválhatatlan nagy jó pajtáságban.)

Idő: reggel 9 óra. Don Jankó ur egy jól átaludott, Donna Janka pedig egy még szebben átébrenálmodott éj után. Jankó jókedvű, tisztának, aranyosnak látja a világot, Janka ábrándos, a szivecskéje telve különös, édes sejtelmekkel, de különben ő is napsugárral, virágillattal és Huszkakeringővel teltnek látja még Jankót is.

Színhely: no hát ezt már már nem lehet elárulni. Mert ugyan hallott már valaha is valaki idyllt a futóbab kötözése közben? Még ha legalább számócat szedni küldenék

az embert, a számócat már oly sok poéta megénekelte, de paszulyt kötözni ilyen hangulatban! A sorsnak, azazhogy a mamának igazán semmi érzéke sincs az idealizmus iránt. Igaz hogy a mama nem is tud ám semmiről semmit. No mert hát a mamák nem is igen szoktak, de meg dupla zárjel közt mondván, nem is igen kell nekik az ilyes dolgokról tudni valamit. Persze, még jó, hogy egy öreg jegenyét ott felejtettek a kerítés tövében, az alatt van egy pad, mohos és korhadt, s így legalább az stilszerű.)

Janka: (egy nagy sóhajással leül a lócára, Jankó mellé telepedik) Édes kis pajtásom, sajnáljon engem!

Jankó: (megszeppen a tragikus hangon) Sajnáljam babuska? Nagyon szívesen de hát miért? Talán bizony keserű volt a kávéja?

Janka: (indignálódva) Kérem, ne tessék sértegetni. Én nem vagyok gyerek, hanem nagy leány. Még pedig nagyon sajnálni való, szerencsétlen lány. Akinek most nagy, óriási, rettenetes, gyógyíthatatlan baja van. Bele fogok halni, meglássa!

Jankó: Nagy, rettenetes, gyógyíthatatlan, halálos baj. Babuska talán csak nem szerelmes?

Janka: (lehajtja a fejét, nagyon szeliden) De igen.

Napernyőkben, keztyűkben, gallérokban, nyakkendőkben, kivágott czipőkben,
alsószoknyákban, stb. újdonságok láthatók

Eisler Károly női, férfi, czipő, divat és rövidáru üzletében, Nyiregyházán.

elnyomottak védelme. A jogos védelem teréről ki szoríthatná le a megyéket, a hova most az ország vonult? Minden megye egy országtörődék; az abszolutizmus készül lecsapni reá, mi folytatása a törvénytelenység sorozatának, mi kicsavarása az utolsó védőeszköznek. Kemény fal ez, mit megostromolni csak a folytatásra való gondolattal lehet. Itt a vég, itt a Rubikon, eddig kíséri a hatalom urát, illetve a visszaélés urát, mert hatalom csak a szabadságban lakik, törvényeink rendje, szól még a kitelepített szolgálókról, kik kaphatók hóhérmunkára, kiket rábiz a büntetőtörvényre, de nem megy tovább. Míg a megye érintetlen, él a törvény, a megérintéssel a haldoklás köszönt be talán? Nem! Beszorul a község házakba. Ha ott is beszennyezték, az államszolgán marad tisztán, vagyis az állam a társadalomba költözik. A ki a védtelen társadalomra ront és itt folytatja a felülről kezdett forradalmat, mely a nemzeti akarat elnyomására szervezkedett, beleütközött a világszabadság nagy eszméjébe, mert ez a társadalom tulajdona. S az erők nagy harcában a nagyhatalmi ábránd csak rengy foszlányaiban marad meg, a miért kár egy nemzet nyugalmát feladni. Vagy talán akkor megértik, hogy a hatalmat a nemzet vágyainak követelésében keressék?!

Dalegyleti bonyodalmak.

A mai társadalmi szokások sokféle egyetnek a megteremtői. Emez egyetnek legtöbbje azonban munkátlanul tesped, élőhálóznak bizonyul. Kivétel eme beigazolt körülmény alól a mi dalegyletünk, mely évek hosszú során élénk tevékenységet, kitartó munkásságot fejtett ki.

Most azonban bonyodalmak támadtak a dalegylet kebelében, mely ha végzetessé nem lesz is, de bénítólag hat az egyetnek munkásságára, sikereire. *Bogár Lajos* ugyanis lemondott a dalegylet elnökségéről, lemondása pedig csak a dalegylet határozott hátrányára van. Ismerem a lemondás okát, de

éppen azért szerettem meg. Vagy azt hiszi, nem unom már ezt a sok léhűtő népséget magam körül? Egyik olyan mint a másik, kurizálnak, hordják a sok virágot, némelyik még versre is vetemedik, hát mondja, mondja őszintén lehet ezek közül valamelyikbe belebomlani. Ugyan! Keveset tud az életből, ha még csak azt sem tudja, hogy nem az a virág kedves, amelyiket adnak, hanem az, amelyik után vágyunk, és nem érhetjük el! . . .

Jankó: (ironikusan) Janka, Janka, nem is szerelmes hát maga csak még mindig Donna Janka. Hiszen eszerint ő is csak egy alak, akit meg akar hódítani, és mert még eddig nem hajtotta a fejét a maga kis rózsajármába, hát azért tetszik,

Janka: Nem Jankó, nem egészen. Bár, hiszen így kezdődött, az igaz. Bosszantott az arroganciája. És — lássa, maga olyan jó kis pajtásom, magának mindent elmondhatok, — éppen ezért kacérkodtam véle. Valósággal kacérkodtam. (Itt elgondol egy pár apró Donna Janka fogást, amiket azonban még sem mond el Jankónak.) Hanem a vége. Nos hát lássa, itt a vége. Hogy én belebomlottam, ő pedig, ő pedig, ő pedig . . .

Jankó: Ő pedig, a kőbálvány, tudomást sem vesz magáról?

azt papírra vetni nem tartom szükségesnek. A lemondott elnök úgy cselekedett, amiként cselekedni minden önérzetes főfinak kötelessége, midőn hasonló kellemetlen helyzetbe jut.

A Bogár Lajos érdemei ismeretesekek itthon, ismeretesekek a dalárok életében. Bogár Lajos édes gyermekének tekintette a dalegyletet és annak haladásáért lelkesedett. Ő volt az, aki összetartani, haladásra serkenteni, győzelemről-győzelemre vezetni volt képes dalegyletünket, amelynek sikereire büszkén hivatkozik városunk. Épen ezért aggodalommal látjuk, hogy Bogár Lajos távozik az elnöki tisztségből, hogy az egylet életében bonyodalmak támadtak.

Erre okunk van, ha meggondoljuk, hogy az egyletek csak akkor felelnek meg magasztos kitzött hivatásuknak, ha olyan vezetőjük van, aki átérzi, teljes tehetsége szerint végzi hivatását. Ha a különféle célu, rendeltetésű egylet elnöke, csak címnek, esetleg hiusága eszközének tekinti elnököködését, akkor az ilyen egylet nem haladhat, hasznos munkát ki nem fejthet. A mi koszorus dalegyletünk elnöke és annak minden tagja ismerte kötelességét, azért volt képes szebbnél szebb sikereket felmutatni.

A lemondás — sajnos — megtörtént. Ebbe bele kell nyugodnunk. Önként merül fel azonban a kérdés, hogy ki lesz a lemondott elnök utóda? Érti e kérdés fontosságát maga a dalegylet, de érzi városunknak minden gondolkodni tudó polgára. Az egylet élén olyan férfit óhajtának látni, aki a hírnév, a haladás útján képes legyen vezetni azon dalegyletet, mely igen sok nemes és országos versenyből babérokkal tért haza. Olyan elnököt szeretnénk látni a dalegylet élén, aki tartson fegyelmet, tanusítson előzékenységet s az egylet minden tagja között összekötő kapcsot képezzen, aki itthon és távol képviselni tudja a daltestvérek egyletét!

Adja a gondviselés, hogy eme mindjünk által figyelemmel kísért bonyodalom a dalegylet előnyére, ami megnyugtatónkra oldassék meg. Igazi csapás, érzékeny veszteség volna ugyanis, ha az egylet, mely városunknak hírnevet szerzett és amely hazafias ünnepélyeinken lelkesített, örömeink, bánatainkban osztozott, egy szép jövő előtt, kénytelen volna — tevékenységével alábbhagyni.

Azon meggyőződésben élek, hogy jóakaratu soraimat nemcsak a dalegylet min-

den tagja, de társadalmi tényezőink is olyan figyelemre méltatják, hogy eme kérdés akként lesz megoldva, miszerint abból a dalegylet jövőjére hátrány nem származhat.

D-s.

Színház itt és Kisvárdán.

Rónay Jenő védnöksége alatt a nyiregyházi „Mükedvelő Ifjak” előadásával újra ajtót nyitott a színház. „A gyimesi vadvirág” került színre. A főbb szerepeket Nagy István, Gyurján Ilonka, Stockinger Ödön, Csizák Ilonka, Zsigai Boriska, Lényei Dezső, Humenszki Ferencz, Schönbrunn Gusztávné, Korcsolyai Antal, Propper Ede, Kupferstein Vilma, Klein Mór, Csösz Sándor töltötték be és pedig oly hiven a szerző intencióit tekintve szemük előtt, hogy már a jótékony célra tekintettel, a zsfolt házat is megérdemelték volna. Ének-számaikkal Csizák Ilonka, Schönbrunn Gusztávné, Stockinger Ödön és Lényei Dezső, játékuikkal pedig valamennyien. A komolyabb szerepekben Humenszky Ferencz, Stockinger, a komikus szerepekben pedig Propper Ede és Klein Mór mutattak határozott tehetséget, különösen az utóbbiak valamennyi jelenete hangos kacagásra fakasztotta a közönséget. A Klein Mór talpraesett hazafias kupléi is nagyon tetszettek. A rendezés érdeme szintén Stockingeré.

Már a darab megválasztásából is látszott a játékosok komoly törekvése, az előadáson produkáltak pedig arról győztek meg bennünket, hogy van még Nyiregyházának lelkes fiatalsága, akikben van művészi érzék, s van bennök a szép és jó iránt jótékonyág, kik nem hivatkoznak a „Mükedvelő Ifjak” régebbi hírnevéhez, összerejükkel kiállanak szellemi tornára, Nyiregyháza eléggé finom izlésű, és nagy kritikus közönsége elé. Ezuttal szép sikert arattak. Jutalmuk a sziv jutalma, a színházban sokszor felhangzott hatalmas taps, az általános elismerés s az a hervadhatlan babér, amit előadásukkal szereztek az irodalomnak akkor, mikor a mi „Mükedvelőink” pódiumra léptek.

Kisvárdán Krémer Sándor igazgató húzta fel a függőnyt, bemutatónul „Kati bácsival.” Még eddig annyi bérlettel nem kezdett színházgató a kisvárdai mindig műpártoló közönség előtt szevont, mint éppen most Krémer. De ez a különös pártolás azonban érthető. Amennyit discrétio engedhet, elárulok. A kisvárdai fiatalság körülbelül 20—30 uri ember minden szombatn este összegyűl a nagyven-

és nézi Jankát, amint az összetett kezekkel álmodozva néz, el, valahová mess zire. És összehasonlítja kettőjük életet. Egyforma. Telve virágillattal, napsugárral, flirtöléssel. Amit mindketten unnak már. Janka a bókókat, ő a sok ánzickot, apró emlékeket. És akkor . . . akkor . . . eh, hiszen talán Don Jankó, különös, bolondos, édes sejtés fogja el a szívet . . . Csak nem? . . . Hátha? . . . Ki tudja?

Éh, még sem. Hiszen amilyen kis őszinte, százszer is meg mondta volna. Miért titkolózná?

No, te balek. Hát éppen azért. Hiszen éppen csak én nem járok utánna, mint a többiek! És milyen édes, milyen naiv baba, éppen nekem mondja el. Persze, hogy se nem Lenhosek, sem pedig Fellter. Világos! Hogy is nem láttam rögtön? Szeretném magamat főbeválni.

No de ha így állunk, baba, édes kis Donna Janka, ezen ugyan egy verset sem sir többet. Donn Jankó vagyok? Annál ilőbb, ha éppen a Donna Janka jármába hajtom a fejemet.

Igen. De hogy kezdjen hozzá? Szörnyen zavarban van és a hivatásos nőhódítóknak egy ostoba kis frázis sem jut az eszébe. Résztint el is pazarolta őket, de meg hát

Janka: Igen. Hiába minden. Meg sem lát, elnéz fölöttem, mintha levegő volnék. Körülöttem rajzik egy egész sereg nagy, kis és serkedző bajszos — most magát idézem — ur, akiket mindenestől odaadnék egy szaváért, és ő, ő, ő a fenség, leül egy sarokba és isteni, azaz, hogy istentelen nyugalommal bámul a semmibe. Hát mondja, kell ennél nagyobb szerencsétlenség? Ugy szeretnék meghalni, Sajnál, Jankó?

Jankó: Hogy sajnálom-e, Babuska? . . . Hát . . . hát igen, sajnálom, persze, hogy sajnálom.

(Ott ülnek tovább. Janka ábrándozik a kőbálvány uron, Jankó lopva szemlélgeti kis pajtását. Aztán végigfut az emlékezetével a kis legényszobáján, azon a tenger arcképepen, ánzickon, selyemkendőn, lopott, kapott, lopni hagyott szallagokon, száraz virágokon. Sok. Nagyon sok. Hisz ha Janka Donna Janka, ő pedig Donn Jankó. S nem viseli hiába a nevét. Gazdag a gyűjtemény. És . . . És . . . és egyetlen száll virág, egy csipetnyi szallag, egy betünyi irás nincs között a Jankáé.

Pedig nini, most látja, szinte most veszi észre először, hogy hiszen az ő kis pajtása tényleg a legédesebb, a legbájosabb baba a világon. És ő ezt eddig nem látta meg. Hogy lehet az?

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

Sirolin tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a

köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alattí céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

deglőben vacsorára a hol eddig a tavalyi színészet tündéreiből gyakran esett szó, anélkül, hogy egyes fiatalok hagytak volna arcukról olvasni, legfeljebb egy pár teljesen ártatlan igyekezett azon, hogy gyanúsá tegye magát, bár ez mindig eredménytelen szokott maradni. Most pedig, ahogy ma egy hete a társulat újabb női attrakciói megelőzve a színpadi felgördítéseket, a „club” asztalai melletti asztaloknál foglaltak helyet, kik a nyári nyakakat, hevesen légző kebleket, keztyűtlen karokat és harisnyákat mutogatva, könnyen ledől minden fiatal „club tag” és egy intrikus tanácsra egyenként irogatták meg a levelet Krémer igazgatónak, hogy „a mellékelt összeg alapján kérem a proscium páholy teljes bérletét”. — Persze Krémernek fűtyölt jobb felől is, bal felől is. A vacsora pedig reggeli 4 óráig tartott, olyan kedélyes hangulatban, olyan vígan, mint ahogy Nyiregyháza nem tudnak az emberek mulatni. Csak néha-néha hallatszott egy-egy kebel elfojtott sohaja, néha röppent el egy villogó pillantás, egy szebb hétköznap felé, de azért mindenki ott maradt, míg a jó Isten felhuzta kelet felől a fényes függönyt, — de Kisvárdai éjjeli zene nélkül maradt. Akkor tudtam meg, hogy Rottenbillar úgy halt meg, hogy kijátszotta a tromfjait.

Tünde.

Hirdetmény.

(A kereskedők és iparosok figyelmébe.)

A város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóság, az elmúlt 1904/1905 tanév folyamán számtalanszor tapasztalta, hogy a tanoncokat tartó kereskedők és iparosok legnagyobb része nincs kellően tájékozva azokról a kötelezettségekről, amelyek őket a tanoncok szerződésére és iskolába járatása tekintetében terhelik.

Ebből a tájékozatlanságból igen sok kellemetlenség származhat a tanoncokat tartó gazdáknak. Mert a tanács, mint elsőfoku iparhatóság, nem veheti figyelembe azt a mentesítést, ha valaki a törvény, vagy ministeri szabályok nem ismerésére hivatkozik és büntetni kénytelen a gazdákat minden olyan esetben, amikor a törvényes rendelkezéseket és szabályokat be nem tartják.

Erre való tekintettel a tanács elhatározta, hogy a kereskedőket és iparosokat a tanonctartásból kifolyó szerződéses és isko-

látatási kötelezettségeikre ez uton is figyelmezteti.

1. Tanoncokul csak életüknek 12-ik évét betöltött gyermekek vehetők fel. Fiatalabbakat csak az iparhatóság engedélyével lehet elfogadni, de ezeknek az elemi népiszkolába kell járniuk.

2. A tanonc csak szabályszerű írásbeli szerződéssel fogadható fel. A szerződést a tanonc szülőjével, illetve ennek hiányában gyámjával kell megkötöni.

4. Ha a kereskedő vagy iparos saját fiát veszi maga mellé tanoncul, ezt is be kell jelenteni az iparhatóságnál, illetve az ipartestület előjáróságánál.

5. A tanonc mindaddig, míg tanoncideje tart, vagyis míg fel nem szabadul, köteles a tanonciskolába járni; a kereskedő tanonc a kereskedő tanonciskolába, az iparos tanonc, az iparos tanonciskolába. A próbaidőre felvett tanoncok is kötelesek iskolába járni.

6. A tanonciskolába járásért a tanonc gazdája felelős. Felelős azért, hogy a tanonca az iskolai év kezdete előtt, ha pedig tanév közben fogadja fel tanoncát, a felfogadás után azonnal beiratassék. Akkor is, ha még csak próbaidőre fogadta fel. Felelős továbbá azért, hogy a tanév alatt a tanonc az iskolai órákat pontosan látogassa és az iskolában a tanóra megkezdésekor már ott legyen.

7. A tanításon meg nem jelenő tanonc köteles mulasztása okát gazdájától hozott írásbeli bizonyítvánnyal igazolni.

A mulasztást csak a következő okokkal lehet kimenteni:

- a) Ha a tanonc megbetegszik.
- b) Ha a tanonccal egy lakásban lakó családtagok valamelyike ragályos betegségben van.
- c) Ha a gazda, vagy a tanonc családjában haláleset fordul elő.
- d) Ha a tanonc bizonyos időre vidéken dolgozik, vagy országos vásárra megy. Ezt azonban mindig előre kell bejelenteni az igazgatónál, vagy az osztályfőnöknel és ilyen esetekben utólagos igazolást elfogadni nem lehet.

Mulasztásnak vétetik az is, ha a tanonc az iskolai órán későn jelenik meg.

8. Ha a tanonc gazdájától tanév közben eltávozik, megszökik, vagy a tanonci viszony bármely oknál fogva megszűnik, ezt az iskola igazgatójánál, illetve az osztályfőnöknel azonnal be kell jelenteni ne-

Janka is más, egészen más, mint a többi lányok . . . Persze, hogy más. Véle nem lehet ostoba bókokkal kezdeni, véle csak őszintén, az igaz, nagy, erős szerelem nyelvén lehet szólni. Annak a szerelemnek a nyelvén, amivel Janka szereti őt, és amivel ő Jankát.

Mert Donn Jankó ur bámulatra méltó gyorsasággal fölfedezi, hogy hiszen ő is, mióta csak az esztét tudja, mindig szereti Jankát. Pajtáság? Eh, az csak forma volt, a lényeg az bizony szerelem. És pedig, amint mondtam, olyan nagy, erős szerelem, ami Donn Jankó urat egészen kihozza a sodrából és a tb. aljegyző ur dadog, hebeg, mint valami hatodbeli gimnázista a legelső randevun . . .)

Jankó: Janka, édes, édes kis pajtásom, hát miért olyan bizalmatlan hozzám? Mondja meg a nevét nékem, és esküszöm magának, idehozom a lábaim elé, hogy itt térdeljen le az a köszívü bácsi, és itt adja magát szívével, lelkével a maga kis kezei közé, hogy akár törje össze, szakgassa szét, hiszen a maga kis kezecskéje arra való éppen, férfiszívek malomkövének . . .

Janka: (főlrebben álmódosításból, nem érti meg a Jankó szavaiból a lényegét, csak a szavakat hallja, a kérdést. És mert tény-

leg nagyon szereti a kis pajtását, vagy mert akkor éppen a nyelve hegyén volt a neve, hát szép csöndesen megmondja.)

Jankó: (megsemmisülten rogyik a lócára, mormol) Óh te ostoba . . . Te elbizakodott!

Janka: (főláll) De most már istenvéle Jankó, megyek be, a szabóhoz kell mennem. Jaj ha látná, hogy milyen szép ruhám lesz! Tudja . . .

Jankó: (hevesen) A ruhája! Magának a ruháján az esze? Hát maga még ruháról tud gondolkozni most? És még azt kívánja, hogy én sajnáljam magát? Janka! Janka! (elkapja a kezét és csókolgatja)

Janka: (csodálkozva nézi) Mi leli magát Jankó? Talán bizony . . . Jankó, Jankó, engedje el a kezemet mert mindjárt furcsát gondolok!

Jankó: Nem bánom, nem bánom akármit gondol is, rosszabbat nem gondolhat a valónál . . .

Janka: (incselkedve) Donn Jankó ur, tessék észretérni. Gondolja meg, mit tesz?! Kiesik a szerepéből, vigyázzon! Egy Donn Jankó, aki szerelmes? Igen?

Jankó: (elereszti a kezét, a lóca karjára borul és nem felel)

Janka: (a helyzet magaslatára áll; sze-

hogy a gazda terhére az elmulasztott órák miatt mulasztási bírságok rovassanak ki.

9. Az igazolatlan mulasztások miatt a gazdát a következő büntetések érik:

a) Az első ízben való igazolatlan mulasztásokért a gazda írásban megintetik.

b) A második ízben való igazolatlan mulasztásokért 1 korona.

c) A harmad ízben való igazolatlan mulasztásokért 2 kor.

d) A negyedik ízben való igazolatlan mulasztásokért 4 kor.

e) Az ötödik ízben való igazolatlan mulasztásokért 8 korona bírság szabatik ki a gazdára.

Ha a tanonc még ezután is igazolatlanul mulaszt, a gazda ellen az alábbi 10-ik pontban említett rendelkezések alkalmazhatnák.

10. Azon kereskedő, vagy iparos, aki tanoncának szabályszerű szerződésére ugyszintén iskolába beiratására és járatására vonatkozó kötelezettségeit nem teljesíti, az 1884. évi XXII. törvénycikk 157-ik § a szerint kihágást követ el és 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Mindezekre a rendelkezésekre a tanács azzal a hozzáadással figyelmezteti a kereskedőket és iparosokat, hogy azokat a zaklatásokat és esetleges megbüntetések elkerülendő, a következő 1905/1906-ik tanévtől kezdve saját jól felfogott érdekükben szem előtt tartani igyekezzenek.

Kelt Nyiregyháza város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóságnak 1905. évi június hó 26-án tartott üléséből.

Nyiregyháza város tanácsa.

A V. H. O. Sz. igazgatósági ülése.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatósága Szávay Gyula elnökle alatt vasárnap délután ülést tartott. Ez volt az igazgatóság első ülése a Szövetséget ért gyászseset óta s ez alkalommal foglalkozott a Szövetség vezetősége először azzal a mozgalommal, mely a vidéki újságírókat két táborba látszik osztani.

Bevezető szavaiban jelezte is az elnök, hogy fegyverzaj közepette tartja első ülését az új aerában az igazgatóság. Testvérharc ütött ki az újságírók törzsében s maholnap a vidéki újságírók abban a helyzetben lesz

retne a lócára is föllállni, hogy annál jobban lenézhesse Jankót, ez azonban nem volna elég komoly dolog; így hát megelőgzik azzal, hogy végig simítja a Jankó haját s anyáskodva kérdi) Jankó, édes kis pajtásom, hát így állunk? És még maga csufolódtott rajtam? És még én szégyenkeztem maga előtt? És mondja, mondja maga csunya, rossz fiu, hát magát sem látja meg? Olyan Ö-vel, mint egy ház?

Jankó: Mint egy ház? Mint két ház, mint három ház, mint egy egész világ. És, hogy lát-e? Hogy lát-e? Nem lát ő senkit, semmit, Janka, legkevésbé pedig engemet!

Janka: (nagyon melegen) Szegény Jankó. Ugy sajnálom lássa, de hát hogy is ne sajnálnám, mikor hiszen kölcsönbe esik! (simogatja a fiu kezét, dudol) Szegény szerelmes két kis veréb . . .

Jankó: Hát nem érti, Janka? Nem két veréb, nem, csak egy veréb, csak egy . . . Hiszen maga a ruhájának örül, de én . . .

(És az athlétatermetű ember úgy áll a csepp kis lány előtt, mint az epreskező gyermek az anyja előtt. Még a kezét sem meri megcsókolni.)

Pedig Janka nagyon is érti a dolgot és pedig a lányok a kezcsókért csak akkor haragsznak ha — más kapja.)

! KOVÁCSI JENŐ !

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám.

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.

E szakmában a legjutányosabb bevásárlási hely.

HIREK.

nek, hogy választhatnak a testületek között, melyekre érdekeik védelmét bizni kívánják. Ebben a harcban a Szövetség vezető szervének, az igazgatóságnak feladata magaslatán kell állnia s feladata magaslatán akkor áll, ha intézkedéseivel és magatartásával a Szövetség függetlenségét, erkölcsi és anyagi erejét, valamint programmszerű működésének további folyását megvédelmezi. Emellett vigyázniia kell az igazgatóságnak, hogy bármily fegyvereket is használ az ellenmozgalom, a mi fegyvereink mindigméltók maradjanak a Szövetség méltóságához és tisztességéhez.

Míthogy pedig a meglehetősen lármás tenorban folyó mozgalomban sok oly jelszó és állítás hangzik el, ami alkalmas arra, hogy a közönséget, vagy a hírlapírókat magukat is tévedésbe ejtsék, a V. H. O. Sz.-nek keresnie kell valamely formát, hogy a Szövetség álláspontját a mozgalommal szemben is világosan kifejezze.

Az igazgatóság evégből a következő kijelentések tételére szorítkozik:

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége hivatását továbbra is eddigi szervezésében, alapszabályainak változatlan keretei közt s a vezetés azon eddigi szellemében kívánja teljesíteni, mely szellem hivalgástól ment zajtalan működésben ennek az újságíró-testületnek erkölcsi és anyagi tőkét: tiszteletet és vagyont szerzett.

Tagjait a Szövetség a vidéki újságírók egyeteméből válogatja, különbségtétel nélkül arra, hogy a felvételt kérőnek az újságírás egyedüli kenyérkereseti foglalkozása-e, vagy e foglalkozás mellett az illető valamely más hivatásnak is munkása-e még, mert a Szövetség az újságírói hivatást és a hivatásos újságírói munkát nem e munka kenyérkereseti jellegének kizárólagosságában látja.

A V. H. O. Sz. nem azonos a vidéki hírlapírók ama részével, mely a hírlapírói munka anyagi érvényesítése érdekében újabb mozgalmat indított, az egyes városokban szervezkedő üléseket tart és országos gyűjtést rendez.

E szervezkedő mozgalommal a Szövetség szembe nem helyezkedik, de azzal szolidaritást sem vállal, hanem attól magát és tagjait távol tartva, egyedül a saját szervezetéből folyó munkáknak szenteli tevékenységét s e szervezet függetlenségét, erkölcsi és anyagi cselekvőképességét minden támadással szemben megvédelmezi.

E kijelentések mellett megütközéssel vett tudomást az igazgatóság a Szövetség egy-egy tagjának a mozgalom közben a Szövetséggel szemben tanúsított magatartásáról. Az igazgatóság azon meggyőződésben van, hogy egy erkölcsi testület irányában a testület tagjai addig, amíg tagok s különösen, ha az igazgatóság tagjai is, bizonyos köteles tekintettel és tisztelettel tartoznak lenni s végeredményben a következmények levonása vagy egyik, vagy másik részről elmaradhatatlan. Az igazgatóság ezen a téren is teljesíteni fogja tisztéből folyó kötelességét s egyelőre magyarázatot kér.

Intézkedett ezután az igazgatóság, hogy a miskolci közgyűlésnek Kulinyi Zsigmond emlékére megörökítésére irányuló határozatai megvalósíttassanak, s a Szövetség vagyonából kihasított az igazgatóság a 3000 koronás Kulinyi-alapítványt.

Bemutatta ezután az elnök azt a nagy halom levelet, mely a V. H. O. Sz. legutóbbi számának közleményeire a Szövetség tagjaitól az elnökséghez érkezett. A Szövetség tagjai a legteljesebb bizalmukról és szeretetükről biztosítják az elnökséget és igazgatóságot s követelik, hogy a V. H. O. Sz. a megkezdett uton egyenesen és szilárdan haladjon s eddigi eljárása irányától magát eltéríteni ne engedje.

A felvételi kérvények elintézésénél felvette az igazgatóság a Szövetség tagjai közé: Loránt József debreceni, Fehér Ödön miskolci és Faragó Rezső aradi hírlapírókat.

Ezután a segély iránt való kérelmekben határozott a gyűlés, több újságíróknak 60—100 koronás segélyeket szavazván meg, végül pedig a folyó ügyeket intézte el.

Képviselői gyűlés. A tegnap délutáni képviselőben József főherceg szobrára 200 koronát megszavaztak, a honvéd-utcai v. teleknek 2 részben való eladását engedélyezték, a községi polgári leányiskola pótpépülkezésével Szuchy Józsefet megbízták, a Domján-féle telek lebontását, az utnak 8 öltre való kibővítését és 8 bolthelyiség építését elhatározták; Kovács Sándornak betegség miatti felmentését tudomásul vették helyének betöltése iránti intézkedések megtételét elrendelték. Ezenkívül több kisebb fontosságú tárgyat elláttak.

Kilépés a szabadelvűpártból. Báró Feilitzsch Berthold cs. és kir. kamarás főispán kilépett a szabadelvű pártból. Ez alkalomból a lakosság meleg ovációkban részesítette, ő azonban nem szereti az ünnepeltetést, és igyekezett kitérni az elől.

Gyűlés. A vármegye közgyűlése által a nemzeti ellenállás szervezése céljából kiküldött bizottság alakuló gyűlést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki Bory Béla: Szabolcsvármegye közönsége f. hó 12-én tartott rendkívüli közgyűlésében t. címet az intéző-bizottság tagjává választotta meg; ezokból a bizottság megalakítása céljából van szörcensém t. bizottsági tag urat Nyiregyházán, 1905. július hó 25-én délelőtt 10 órakor a vármegye-háza kistermében megtartandó gyűlésünkre tisztelettel meghívni. Tekintettel arra, hogy ezen gyűlésünkben a bizottság mindazon irányelveket is megállapítani kívánja, amelyekhez a jövőben ragaszkodni kíván, ezokból újból kérem t. címet, hogy ezen gyűlésen megjelenni sziveskedjék. Bányháza p. 1905. jul. 16. Hazafias tisztelettel Bory Béla.

A Császárszállás ide csatolása régóta foglalkoztatja a lakosságot és a hivatalnokokat. Nagy fontosságú határozatot hozott a képviselő tegnap, amikor elfogadta Nagykálló községe azon ajánlatát, 200000 K. kártérítés fejében megengedi az átsatolást. Méltányos Nagykállónak a kívánsága, amikor kártérítést kíván, mivel a közterhek címén az ottani bírtokosság, ez után tekintélyes összeget szolgáltat be a városi pónztárba. — Örülhetünk rajta, hogy békességes egyezséggel sikerült e kérdést rendezni, melynek hatását még az utókor is megfogja érezni.

Esküvő. Partos Jenő munkatársunk, f. hó 18-án tartotta esküvőjét Goldstein Szeréna kisasszonnyal a helybeli zsidó templomban. Ezen frigyhez szívből gratulálunk az új párnak, de egyszersmint gratulálunk a helybeli hazafias szellemű zsidóságnak is, mivel ezen alkalommal a magyar szó teljes beköltözését láttuk a templomba. Dr. Silberfeld Jakab rabbi remek magyar beszédben áldotta meg és adta össze az újpárt.

A „Nyiregyházi Iparos Ifjuság Önképző Egylete” f. hó 15-én úgy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült táncmulatságot rendezett, a Jurás-féle vendéglő kerthelyiségében, mely mulatság műkedvelői színeloadással, dal és szavalattal volt egybekötve. A műsor első száma „A mama kedvence” című monológ volt, amelyet Kazimir Károly általános tetszés nyilvánulása mellett szépen, és dicsőretre méltóan adott elő. Ezután Murányi Géza énekelt kuplékat, ezt — mint az ő előadásait rendszeren — szünni nem akaró taps követte; háromszor újráztatta meg a közönség a szép dallamú, és jól összeállított humoros szövegű kuplékat. Majd Pivnyik Erzsike szavalta el igazán szépen és érzésteljesen, Várady Antal, nehéz drámai költeményét „Az utolsó sor”-t mit a közönség viharos tussal jutalmazott. A „Fuzsitus muzsikusa” című monológ következett, amelyet Trendl Károly adott elő ügyesen; előadását általános derűltség kísérte, végül hatalmas tapsot kapott, amit mégis érdemelt. Varga György tanító cimbalom kísérete mellett Krecsák János énekelt szépen magyar dalokat; úgy a dalos, mint kisérője kivették részüket a sikerből. Az utolsó szám: „Megjöttek a huszárok” című vígjáték volt, amelyben először láttuk játszani Karikó Ilonkát, a Sárka szerepében; dacára annak, hogy először volt színpadon, mégis otthonosan érezte magát és nagyon ügyesen játszott, s ezzel az est sikeréhez nagyban hozzájárult. Dudás Mihály most is

nagyon jól adta szerepét, a falujába hazakerülő szerelmes huszár őrmestert. Trendl Károly a harangozó szerepét ismét kitünően játszotta le. Suhanesz Jenő jó volt most is a Vatta szerepében. Pivnyik Erzsike Vattánét játszotta dicsőretre méltóan. Kiss Andor pompásan adta elő szerepét, a szépszávu és borszerető Jófejű Gábor kántort. Tóbiás segédjegyzőt Kazimir Károly még jobban adta elő mint a multkor. Az előadás után nagyon jó volt a hangulat, s a tánc kivilágos-viradig tartott.

Értesítés. A keresk. m. k. ministerium az érdekeltek tájékoztatása végett közli, hogy a cs. és kir. közös hadügyminister ur avégből, hogy a magyar szállítókkal kötött szerződéseken az előirt bélyegilleték a magyar kincstár javára rovassék le, akként intézkedett, hogy jövőre az ilyen szerződéseket mindenkor egy a magyar szent korona országainak területén levő katonai intézet, vagy hatóság kösse meg. Ha pedig a szállításra szerződés nem köttetik, hanem csupán az elfogadott ajánlat alapján történik az odaitelés, úgy az az eljárás követetik, hogy a szállítót ajánlata elfogadásáról a magyarszent korona országainak területén levő és erre külön meghatalmazott egyik katonai hatóság, vagy intézet értesíti. A végből, hogy a magyar szállítók a kereseti összegek után is magyar nyugtábélyeget róvhassanak le, az az eljárás tartatik be, mely szerint a kereseti összegeket, vagy a közös hadügyministerium (hadügyi tengerészet) pénztára, vagy egy magyar területen levő közös katonai pénztár fizeti ki.

Halálozás. Rác Barnabás, nyugalmazott ev. ref. tanító, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma délután lesz.

Betörés. Tegnapelőtt Szarvady Mihálynak a Pazonyi-utcán levő fűszerkereskedésébe betörték. Éppen a rakodáshoz fogtak, amikor a tulajdonos felébredt, és forgópisztolyból többször rájuk lőtt. A tettesek hárman voltak és elmenekültek. A rendőrség és a csendőrség mindent elkövet a tettesek kézrekerítésére érdekében.

Vakmerő tolvaj. Weisz Ede nyiregyházai kereskedő ajtaját folyó hó 17-edike és 18-adika közötti éjjelen még eddig ismeretlen tettesek felfeszítették, és Weisz hálószobájából, az ágya mellett elhelyezett felöltőjéből 800 kor. összeget elloptak. Ezenkívül elvitték mellényét többszáz koronát érő aranyórájával együtt.

Betöréses lopás. Városunk rendőrsége vakmerő tolvaj után nyomoz. Ivánovits Antal debreceni fodrásznál volt ugyanis Szakács Sándor nyiregyházai illetőségű segéd alkalmazva, aki Ivanovics távollétében felfeszítette gazdájának falba illesztett pénzszekrényét, és abból meg nem állapítható nagyobb pénzszeget, valamint az üzleti berendezés értékeiből tárgyait ellopta. A jelekből ítélve Szakács Nyiregyházán rejtőzködik.

Csapás. A peronospóra szokatlanul nagy mértékben lépett fel. A szőlő jó természettel bíztatott, de a peronospóra tönkre tette a szép termést. Különösen a régi fajtájú szőlők úgy néznek ki, mintha a tűz égette volna meg. A gazdák sürgős permetezés által igyekeznek utjába állani a nagy pusztulásnak, Nem elég azonban, hogy a szőlő, a szép termés a legnagyobb veszélynek van kitéve, de a burgonya, megynéknak emez egyik legfőbb terméke, szintén sokat szenved a peronospórától. Igaz, hogy július második felében vagyunk, de a burgonyának nem volna szabad úgy elszáradva, elsárgulva lennie, miként most van. A dinnye, uborka és a legtöbb más zöldség szintén fonnyad, szárad, mert a peronospóra meglepte. Olyan csapás ez, mely végzetes lehet a gazdálkodókra. Olyan csapás ez, mely ellen csakis a permetezés által lehet és kell védekezni. De hogyan, hiszen egész tábla burgonya permetezése szinte lehetetlennek látszik. Lehetetlennek látszik, mégis meg kell tennünk, ha a peronospóra által még jobban tönkre tétetni nem akarjuk magunkat. Ez annál szükségesebb, mert akik burgonyájuk és más veteményüket permetezték, igazolhatják, hogy a megpermetezett növényt a peronospóra nem bántja, szépen fejlődik és jó termést ígér.

Pályázati felhívás. A siketnémák buda-pesti állami intézetének első osztályaiban a legközelebbi tanévre 30 új növendék fog

felvétetni. Ezen kívül felvételt nyernek a megfelelő felsőbb osztályokba oly siketnémák is, akik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de akiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak környékére költöztek. Végül felvételt a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, akik népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg s akik az intézetben a beszédnek szájról való leolvasását tanulják meg és ezután elemi ismereteiket kiegészítik. Első sorban a Budapesten s az annak környékén levő községekben lakó siketnémák vétetnek ugyan fel, de másodsorban felvételt nyernek az ország bármely helyéről folyamodó olyan siketnémák is, akik az évi 200 kor. eltartási költséget egészben, vagy legalább részben biztosítani tudják. A felvétel a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fog eszközölni; miért is indokolt, hogy a szülők mielőbb küldjék be kérvényeiket. Pályázati határidő július 25. Részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága, (Budapest, VIII. Mosonyi-utca 8. szám.) Megjegyeztetik, hogy az intézet 8 évfolyamu.

Rövid zárlat — tü által. Városunkban is gyakran lehet tapasztalni, hogy kereskedőink a villamos világítás vezetékeire apró tárgyakat (nyakkendőket stb.) függesztenek. Általában arra törekednek, hogy a tápláló huzalt elrejtésük a szemlélő elöl, minek véghez vitelehez tüket, szegeket és más fémtárgyakat használnak. Ez veszélyes, ami a következő esetből is kitünik: Zimonyban, egy ottani üzlet kirakatában, nem régen tűz ütött ki, mely mintegy 3000 korona kárt okozott. A tüzet egy tü okozta, mely tényleg rövid zárlatot idézett elő. Az üzleti személyzet ugyanis tudatlanságból a kirakatban levő kettős villamos zsinór kábelekre fehérneműket, szallagokat, csipkéket stb. erősített meg tük segítségével. Egy ilyen tü a két különmű áramot egyesítette, minek következtében a vezeték szigetelése s az ahhoz közel levő áru tüzet fogott. Ez tényleg egy igazi rövid zárlat volt, a minek okát azonban sem a villamos világításban, sem pedig a helytelen szerelésben, hanem egyedül a megfoghatatlan könnyelműség és teljes tudatlanságban kell keresni.

Orosz katonaszökevény. A rendőrségnél megjelent Ruszel János lengyel származású 17 éves orosz alattvaló. Előadta, hogy megszökött a háborúba menés elől 34 társával. Atyját és testvérét a japánok ölték meg. Odahaza maradt anyja 6 gyermekkel nyomorog. Hazáját szereti, de vissza nem megy soha, mert halálra ítélnék. Hozzátartozóinak nem ír, mivel a posta felbontaná a levelet, és azokat kinezni halálra. Szolgálatba lépését engedélyezte a rendőrkapitány, és be is lépett Dankó Jánoshoz kocsisnak.

A császárszállási lépfene. A Császárszállás melletti legelőn az üszöggyűlésben fellépett lépfene még maig sem szűnt meg. 12 nap óta már nem volt elhullás, de tegnap újból elhullott egy tehén. Hogy mikor szűnik meg ezen betegség és hogy nem válik-e majd járványossá, azt előre nem lehet tudni. Nagy csapás volna ez a gazdaközönségre, de nem is okolhatnának senkit, csak önmagukat, mert a hatóság felszólította a tulajdonosokat, hogy ojtassák be állataikat, de a tulajdonosok nagy része nem akar 80 fillért költeni marhájára, inkább kiteszi az elhullás veszélyének. Ézáltal azon gazdák vannak sujtva, kik ojtatnák állataikat, de a gulyát részletekben ojtani nem lehet. Bizony szomorú jelenség az, midőn sokan nem tudják megkülönböztetni a takarékosságot a fukarságtól és 80 fillér miatt esetleg 200—300 korona kárt szenvednek. Ideje volna már behozni a kötelező állatbiztosítást, hogy pl. ilyen esetben is, néhány fukar, számítani nem tudó gazda miatt a számítani tudó gazdák kárt ne szenvedjenek. A gulya továbbra is zár alatt marad, onnan állatot elhajtani nem szabad mindaddig, míg a zárlat feloldva nem lesz. Hogy ez mikor fog bekövetkezni, az a jövő titka.

Meglopott orvos. Csicsery János dr., miskolci orvos podgyászát Raeskö Ilona nyiregyházi lakosnő ellopta, a Miskolcra Nyiregyháza felé jövő vonaton. A helybeli rendőrség kiderítette a tettest, aki akkorára az orvos pótolhatatlan okmányait megégette és a hozzá csomagolt értékes orvosi felszerelést megsemmisítette.

Borzasztó halállal mult ki Vaskó Mihály, Belegrád pusztai 19 éves kocsis. Vaskó ugyanis az uradalmi gőzekénél volt alkalmazva. Az eső esett, a szántást beszüntették és a szerencsétlen ember a gépezet alá huzódott. Az eső megszűntével a gépezetet mozgásba hozták, mely keresztül ment a cseléden, aki pár perc alatt kiszendvedt.

Lopás. Tegnap előtt Goldstein M. Miksa kereskedésébe, valószínűleg álkulcs használata után eddig ismeretlen tettes délenát belopózkodott, és ruhaneműt lopott el.

Az aratók réme. A lopás legcsúnyább nemét üzték Szécsy Gyula, Tündik János, Karner János, Kovács György, Dulebák János és Losonci Antal nyiregyházi csavargók, míg rajta nem vésztettek. Az aratók, és más mezei munkások egész heti ételmüket ki szokták vinni a hét elején a határba, és egy biztosnak hitt helyre lerakják. Az ilyen lerakított ételmiszereket dézsmálgatták meg az említett jómadarak. Nagyon sok lopás elkövetésével vannak gyanúsítva a megye területén, melyek nagy része már rájuk is van bizonyítva.

A Sóstó nagy forgalma. A napokban városunkban rövid ideig időző két idegen uriember egy korán reggel kihajtatott a Sóstóra. Miután megfürödtek, természetesen helyet foglaltak a vendéglő egyik terített asztalánál reggelizési szándékkal. Félóra csengetés és utánjárás eredményeképp sikerült is egy pincért előcsalni, akinél azután a szokásos kávékat megrendelték. Képzeltető azonban a két uriember meglepetése, midőn a pincér ujjal negyedóra elteltével azon kijelentéssel tért vissza, hogy nagyon sajnálja, de a tej már elfogyott. Később a vendéglős is megjelent s ugyanazt mondta és sört ajánlott vendégeinek. Miután azonban az illetők kávé és nem sört akartak reggelizni, kénytelenek voltak a városba visszahajtatni. Mi, amidőn sajnálatl értesülünk arról, hogy az elvéve a Sóstóra kitévedő idegen vendégek nem részesülnek a legszükségesebb ellátásban; egyúttal örülünk is, mert hisz e körülmény, hogy reggel 1/2 7-kor már elfogyott a tej, tagadhatatlanul a Sóstó-fürdő nagy forgalmára vall. (Beküldetett.)

Szülők figyelmébe. K. 9460/1905. Hirdetmény. A Nyiregyháza város által adományozni szokott tanulmányi segélyek iránti kérvények, a képviselőtestület által megállapított szabályzat értelmében augusztus hó 15-ig nyújtandók be a város tanácsához. A kérvényekhez mindazokat az okiratokat, melyekből pályázó családi, személyi, vagyoni és tanulmányi viszonyai megállapíthatók, eredetiben vagy hiteles másolatban csatolni kell. Nyiregyházán, 1905. július hó 20-án. Bogár Lajos h. polgármester.

A könyvkötészet remeke. Szerkesztőségünknek bemutatnak 10 kötet művet diszkötésben, melynek a kötése igazán a párisi világkiállításon is helyt foglalhatott volna. A kötés 14 színben van előállítva, dus arany nyomással, s keret gyanánt köröskörül elragadóan bájos virág gürlend vonul végig. Az ember önkéntelenül megakarja fogni a kötésen levő diszeket, oly mesterien vannak azok előállítva. Ilyen 10 kötet mühöz, melynek bolti ára 30 korona, ingyen juthat bárki, csupán a bekötési táblába való beillesztésért fizet darabonként 12 krt., vagyis a 10 kötetnél 1 frt. 20 krt, ha előfizeti a „Tolnai Világ Lapja“-t, félévre 4 frt. helyett 2 frt. 48 krral. Előfizetések a „Magyar Kereskedelmi Közöny“-höz küldendők, Budapest, VII., Károlykörut 9. Öszintén ajánljuk np. előfizetőinknek ezen rendkívül érdekes lap megrendelését annál is inkább, mert egy pompás kis házikönyvtár birtokába juthat alig számba vehető összegért, melyben a magyar irodalom színe-java képviselve van.

Uri családnál lakást és teljes ellátást keres intelligens fiatalember. Levelek „Andor“ jelige alatt mielőbb Nyiregyházára post-restante kéretnek.

Vizmentes ponyvák és termény-zsákok a legolcsóbb árban Friedmann Sándor utóda Fülöp Dezsőnél.

Kereskedők, Szabolcs megye bármely községében, kik naptár elárusítással foglalkozni szoktak vagy foglalkozni akarnak, saját érdeklükben is figyelmeztetnek, hogy az 1906.

évre ne hozassanak Budapestről, vagy máshonnan naptárakat, mert ezeket úgy sem fogják tudni eladni, mivel a „Szabolcs megyei Naptár“, „Nyiregyházi Naptár“, „Kisvárdai és Vidéke Naptár“, „Nagykálló és Vidéke Naptár“, „Nyirbátor és Vidéke Naptár“ és „Tiszalök és Vidéke“ című naptárak, melyek Szabolcs megye címtárát is közölni fogják, kiszorítják az ide hozott idegen naptárakat. Minden kereskedő jó keresethez juthat, ki ezen naptárak elárusításával foglalkozni óhajt, ha ezen szándékát egy levelezőlapon, vagy személyesen tudatja alantírt naptár-kiadóvállalat tulajdonosával. Czim: **Klafter Ignác** könyvnyomdája Nyiregyháza, Pazonyi-u.

Mentő szekrény, min. rendelet szerint annak egyes részei külön is kapható legolcsóbban. Sérvkötők 1 forinttól feljebb. Irrigator teljesen felszerelve 1 forint 10 krajcártól feljebb. Valódi párisi gummi cikkek és betegápolási kellékek eredeti gyári árban kaphatók Blumberg József, keztyű és sérvkötőgyárában Nyiregyházán, kath. parochia épület. Ugyanott egy üzleti tanuló felvétetik.

CSARNOK.

Az amerikai áruházak ismertetése.*)

Mutatvány Gelléri Mór könyvből.

Chicagóban megtekintettem „Marshall Field and Co.“ áruházát.

Annyira megszokhatta az olvasó ebben a könyvben a milliókat és milliárdokat, hogy az már nem is imponál neki, ha elmondom, hogy ebben az áruházban 7000 ember szolgálja ki a vevőket és hogy az évenként 325 millió korona forgalmat ér el.

Nem is az imponált nekem ebben az áruházban, hogy sokkal nagyobb, mint Párisban a „Bon Marché“ vagy a „Louvre“, hanem az a bámulatos praktikus szellem, mely ebben a rengeteg gépezetben uralkodik és egy óramű pontosságával végzi az áruk beszerzését, tetszetős feltárását, elárusítását és szétküldését.

És ennél is érdekesebb, hogy a „kalmárszellem“-nek ebben a megdöbbentően nagy arányu, a tökély legmagasabb fokára emelt szerves megnyilatkozásában milyen domináló szerep jut az erkölcsi tényezőnek, a kereskedői önértetnek, az üzleti becsületességnek, a tisztességes versenynök, a munkaadó és az alkalmazott érdekközösségének.

Ebből a két szempontból óhajtom ismertetni ezt a rengeteg vállalatot.

Az üzlet sokoldalúságát leírni nem kísérlem meg. Az ezen áruházban kapható cikkek pusztai fölsorolása az útmutatóban, melyet a kezembe adtak, hét sűrűn nyomtatott hasábra terjed és mintegy kétezer árucikk van ott megnevezve.

Igy például a földszinti helyiségekben árúlnak: kötényeket, fürdőruhákat, köpenyeket, férfi- és gyermek-ruhákat, fűzőket, kötöző árút, csecsemőruhát, alsóruhát, lábbelit, smokingot, ágytakarókat, szalonöltönyöket, színes kelméket, mosóruhát, háziruhát, paszományt, himzűseket, diszmuárút, flannel-árút, keztyűt, zsebkendőt, zsinórt, vásznat, nyakláncot, illatszert, napernyőt, szalagot, satint, selymet, szappant, asztalneműt, toilette-árút, esernyőt, fátvölt, csattokat, keféket, szőnyegeket, porolókat, kinaezüstöt, órákat, fésűket, késárút, legyezőket, üvegárút, hajdiszt, lino-leumot, tükröket, irodai berendezéseket, fényképereteket, festményeket, kendőket, ezüstárút, papírárút, büröndöket, ágyneműt sat.

A többi emeleten mindezek az áruk ismét kaphatók, de már finomabb minőségben, azután még sokféle árút, melyeket nem lehet itt fölsorolni, de amelyekkel teljesen be lehet rendezni egy nagy úrilakást, tele lehet rakni azokban a szekrényeket mindenel, amire civilizált embernek szüksége lehet.

*)Az orsz. iparegyesület küldeménye.

A közönség kényelmére vannak a harmadik emeleten író- és olvasószobák, hintaszékek, pamlagok, az asztalokon chicagói és más városokból való nap- és hetilapok, képes újságok, folyóiratok, szótárak, szépirodalmi és tudományos könyvek, az összes nagyobb amerikai városok címtára, a távirati irodák legújabb politikai és tőzsdejelentései, városi és interurbán telefon, színházi és vasuti jegyiroda, vasuti és tengerhajózási menetrendek, postaállomás, váltóüzlet, gyorsírók (a látogatók rendelkezésére), tudakozó irodák, toalettszobák a hölgyeknek, borbély- és fodrászterem, betegápoló szoba, buffett stb. stb.

Még érdekesebb az, hogy az egyes osztályok főnökei az irodákban milyen óriási levelezést folytatnak az áruház bevásárlóival és szállítóival; milyen körültekintéssel gondoskodnak arról, hogy az áruház illető rayonja részére mindenkor megfelelő áron szerezzenek be elég készletet minden árucikkből, amelyet ott keresni találnak; hogy minden áru a nagyban vásárlónak a rendelés beérkezése után két órával már únak indíttassék; hogy az árszámításnál figyelembe legyen véve minden tényező és az ár mégis mindig olcsóbb legyen, mint a milyent a versenycégek követelnék.

És ezt a roppant munkát az a sok ezer ember olyan csöndben végzi, mintha megannyi automaták volnának. Nem hallani ott, sem a közönség előtt, sem az irodákban, civakodást, „erélyes“ vagy éppen durva pirongatást; mindenkinek meg van szabva a munkaköre, melyet a maga felelőssége mellett tölt be és aki a maga teendőjét elvégzi, a kiszolgált vevőt a pénztárhoz, a rendelés fölött való intézkedést az árufeldolgozó osztályba, az új árrendelést az illető gyároshoz juttatja el, oly nyugalommal, oly pontosan, mint ahogy a pneumatikus postára tett levelet juttatják a rendeltetési helyre.

De mi az ami minden nap annyi ezer vevőt csábít ebbe az áruházba? És miféle erő az, mely hétezer embert arra indít, hogy lelki és szellemi ereje teljes megfeszítésével szolgálja a nagy vállalat célját: a forgalom szüntelen fokozását?

Mikor ezt a kérdést vettem föl, egy kis reklámfüzet adtak a kezembe, amely igen csinos rajzokban mutatja be az áruház legjobb zugait, legfestőibb árucsoportjait, legdiszesebb kirakatait. A rajzok közé szöveg is van nyomtatva, amely kifejtí az áruház üzleti elveit.

Ennek a szövegnek címe így szól: „Az erkölcsi eszme evolúciója az üzletben“ és a szöveg első lapjainak eszmemenete a következő:

„Valószínű, hogy aki ezeket a sorokat olvassa, azonnal azt a kérdést fogja fölvetni, hogy az üzletben van-e más erkölcsi eszme, mint a köznapi becsületesség, amelyről általánosan elismerték már, hogy a tartós üzleti siker lényeges kelléke. Megszoktuk azt a fölfogást, hogy az üzlet „harc két ellentétes erő közt és amit ezek egyike nyer, azt a másik veszíti.“ Egy-egy szakma két vállalatának viszonyát úgy jellemzik, hogy a hadviselés, hogy „a verseny a kereskedelem lelke“, a verseny pedig azt jelenti, hogy „amit csak lehet, azt hódítsd el az embertársadtól“.

Azt a viszonyt pedig, mely a kereskedő és a vevő közt fönnáll, Harum Dávid így jellemezte: „Tedd másokkal azt, amit ők szeretnének veled tenni és előzd meg őket“. Mindezekkel szemben John Ruskin azt mondta, hogy a verseny nem az éltető, de a halált-hozó eleme a kereskedelemnek és a kereskedelem éltető eleme a cooperatio.*

De az igazi evolúció nem abban a viszonyban megy végbe, mely kereskedő és kereskedő közt áll fönn, hanem abban a viszonyban, melynek a kereskedő és a vevő közt kell fönnállnia. A kereskedők ezentúl is fognak egymás közt versenyezni, de ez a verseny már nem oly éles, mint volt. De a kereskedő és a vevő közt való viszonyban a legszebb erkölcsi eszme kezd alkalmazást nyerni.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből. *)

Néhány szó a közvilágításról és az utcák öntözéséről.

„Mindenki seperjen a saját háza előtt!“ Ezt kellett mondauom egy uri embernek, ki történetesen néhány napig városunkban tartózkodott, és megszemlélte városunk nevezetességeit. Rosszul esett nekem, mint a város szülöttének, midőn ezeket kérdezte tőlem. „Ugyan minek nektek az öntöző kocsi, annak-e hogy a bámulók csodálkozzanak rajta? Mert látod barátom 35° a meleg s nem locsolják fel a várost“. Majd este így szólt hozzám; „Talán szent-János bogár világít villanykörtéitekben?!“

S belátom igaza volt. S hogy ismét idegen ne seperjen, seperjünk mi magunk. Mert hogy villanylámpáinkat gyakran cserélik azt láttam, s hogy igen gyakran az új rosszabbul világít, mint a régi, azt is láttam, de hogy az összes lámpák jól világítsanak, azt még soha nem láttam. Gyakran megeskik, hogy a szent-János-bogár-szerű világítás mellett (józanon) neki megy egyik ember a másikkal.

Az öntöző kocsiaink, azok meg vannak még, de már vagy egy hónapja nem öntözték utcáinkat, pedig meleg és por az van, nagyon is bőven. Ha esik is egy kis eső, a forróság hamarosan felszárítja. Ha az öntözőket azért vettük, hogy azokat az utókor részére ereklve gyanánt megőrizzük, úgy akkor jó lesz beadni a vármegyei múzeumba, ott majd a múzeum kiváló gondozója becses pártfogásába veszi.

S most még egyet.

A vasuti állomástól a kaszárnya felé vezető ut egyik oldalán a Bleier kertje előtt a gyalogutat a kocsitól 8—9 lépésenkint egy-egy cölöp választja el, nehogy a kocsi a gyalogutra felhajtsanak; s a gyalogutat egy télméternyi szélességben hagyták meg csupán és nem állítottak egy villanylámpát sem fel. Már több ember úgy neki ment a sötét uton az utjelző cölöpök valamelyikének, hogy napokig vizes ruhát rakosgattott lábára.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

E helyen kérem a tek tanácsot, vizsgáltassa meg az említett helyet, s a szükséges orvoslásokat fogantatosítsa, nehogy még többen járjanak ott szerencsétlenül.

Kelt Nyiregyházán, 1905. július hó 12-ik napján.

Fränkl S.

Szerkesztői üzenet.

„Zsóka“ Helyben. Beküldött versein nagyon meglátszik, hogy azokat a nagy forróság behatása alatt írta. Nem kapott ön talán napszúrást? Ha igen, ugy teljes részvétellel bár, de azt a jó tanácsot adhatjuk Önnek, hogy ne gyógykezelje saját magát, még pedig a verseléssel, mert még „kuruzsolás“ miatt meggyülhetik a baja a helybeli orvos urakkal.

Különben b. olvasóink mulattatására, és Önnek, esetleges kigyógyíthatása céljából itt közöljük versét:

Mi fáj nekem?

Nincs már semmi zöld a mezőn
Elszáradt minden ág,
Nem nyílik többé kikirics
Elhervadt a virág.

Őszre az erdő elpusztul,
Tavasszal újra nyíl;
Őszre a sebem nem hegged,
S tavasszal mindig nyílt.

Voltam minden nagy tudósnál,
S nem tudták mi bajom,
Nem tudták megfejteni mi fáj,
A fejem, vagy karom.

Pedig nekem már régóta
Semmi sem, csak szívem fáj,
Hogy nem szabad azt szeretni,
Kit szerettek igazán.

B. P. Egy kis türelmet kérünk.

Hirdetések.

Fernolendt-féle NIGRIN

különösen ajánlható Chevreaux, Box-calf és Lackbörnek szép fényt kölcsönöz és a bőr tartósságát emeli. — Fenti védjegyre ügyelni kéretik. Mindenütt kapható.

Üzlet eladás.

Más vállalat végett a Zöldség-téren levő posztó, rőfös és rövidáru üzlettem berendezéssel együtt eladó.

A raktáron lévő nagymennyiségű férfi és női gyapju-szövetek, kartonok, battistok, vásznak, kanavászok, kész férfi és női ingek, jouponok, kötények, továbbá fehér és színes asztalneműek, ágy- és asztalterítők, szőnyegek és egyéb áruk egészben vagy egyes tételekben

==== mélyen leszállított árban eladók. ====

Práger Károly.

Alkalmi vétel. Üzlet feloszlás miatt a **Alkalmi vétel.**

PAVLOVITS IMRE féle üzlet

összes árucikkei

beszerzési áron alul kiárusítottak.

Modern férfi kalapok. Ingek. Cipők. Vadászati cikkek. Fegyverek. Kocsitakarók.	Férfi és női harisnyák Ernyők. Női cipők. Botok. Női övek. Ezüst dísz tárgyak. Gyermek-játékok.	Nyakkendők. Valódi francia illatszerek. Kézitáskák. pénz- és szivartárcák. Nippe-ek, stb. stb.
---	---	--

Az összes árucikkek kivétel nélkül új beszerzésűek és legújabb divatúak.

Kiárusítás.

Kiárusítás.

5792/1905. k. i.

Árverési hirdetés.

Munkács város Fornos község határában fekvő 831 cat. hold, 431 négyszögöl területű, csatornázással lezárt Szerénye mocsárbeli földterületének eladására nézve a folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor a városház II-od emeleti kistermében zárt ajánlattal egybekötött még egy nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár kataszteri holdanként 200 korona.

Utóajánlat, vagy a kikiáltási áron alóli ígéret nem fogadtatik el.

Bánompénzül 10,000 korona teendő le.

A további feltételek a városi jegyzői hivatalban tekinthetők meg.

Munkács, 1905. évi július hó 3-án.

Cseh Lajos,
polgármester.

THILLE

soványító teának hatása különösen kövér egyéneknek ismeretes.
Csomagja 2 korona. Kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógytárában Budapest, Király-utca 12-ik szám.

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű gazdasági gépek, műszaki cikkek és malomberendezések előnyös feltételek mellett beszerezhetők és raktáron is találhatóak

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyvitelt is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyházán Gróf Károlyi-téren.
Fióközllet: Mátészalkán.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodálatos ellenzénvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtli mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békitette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő írással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kezessük, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselőink kik szerünket raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: Nagy Kálmán gyógyszerész ur.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Nyiregyházán kívül lakók egyenesen Londonba intézzék.

INGYEN PRÓBA 137 sz.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

COZA INSTITUTE

(Dept. 137).

62, Chancery Lane,
London, ANGLIA.

Hentesárut,

szalonnát, disznósirt, szalámit töpörtöt stb.

vásárol minden mennyiségben

A. SCHANIL,

zsiráru ügynöksége,

Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Ha távol lakó roknak, vagy barátnak képeslevelező-lapot küld

Ha elegáns kivitelű levélpapírra óhajta szert tenni

Ha névjegyet, esküvői meghívót, vagy valamely más nyomtatványt akar készíttetni

Ha bármilyen könyvet beszerezni akar

Ha hirlapokra, vagy folyóiratokra van szüksége

minden alkalommal tessék bizalommal fordulni
PIRINGER JÁNOS
könyv- és papír-ereskedéséhez és
könyvtárához
egybekezdve

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és milder egyéb gazdasági gépek.

Képviselőlet és bizományi raktár:
Májerszky Barnabás gépgyárosnál
Nyiregyházán.